

**University of
Zurich**^{UZH}

Myanmar as a (new) field for linguistic work

Mathias Jenny

University of Zurich, Switzerland

MSU 11.06.2556

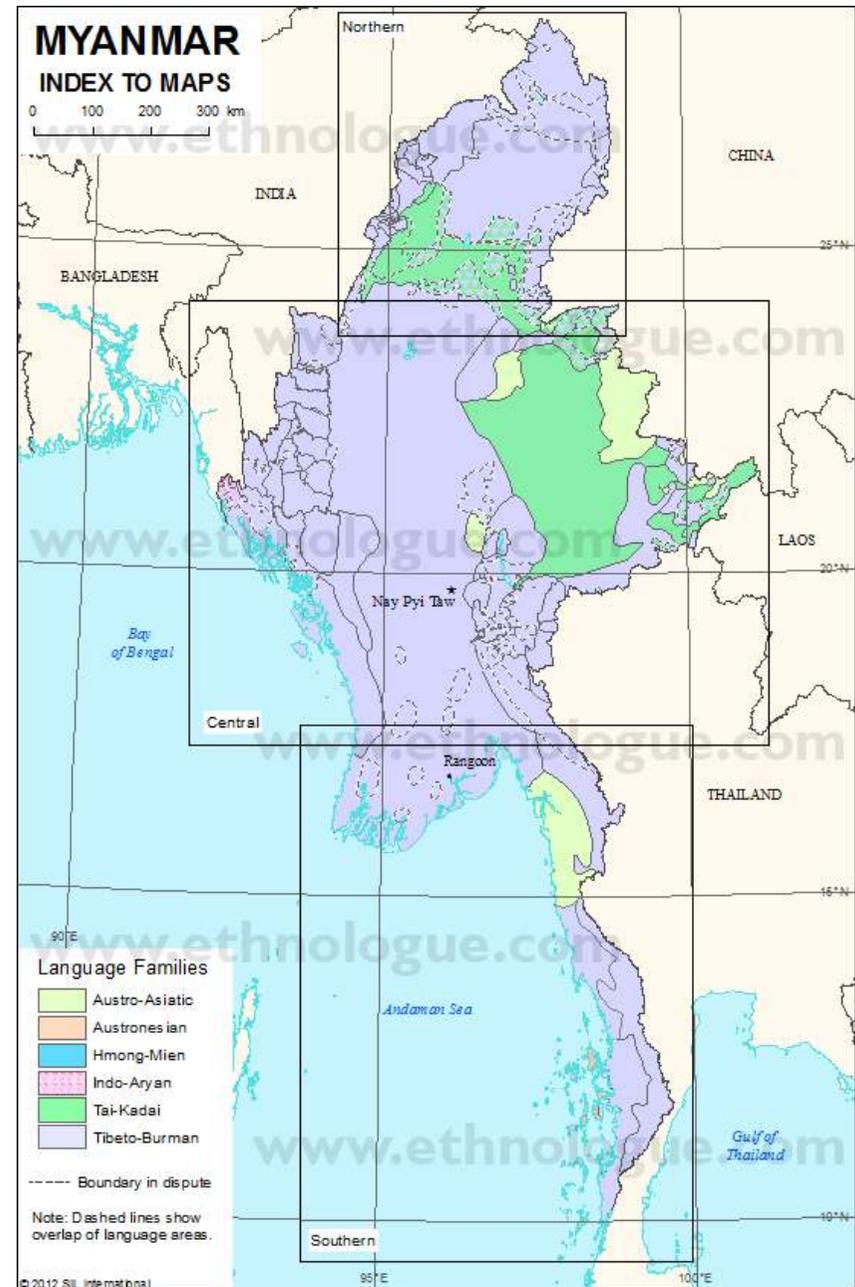
Myanmar - overview

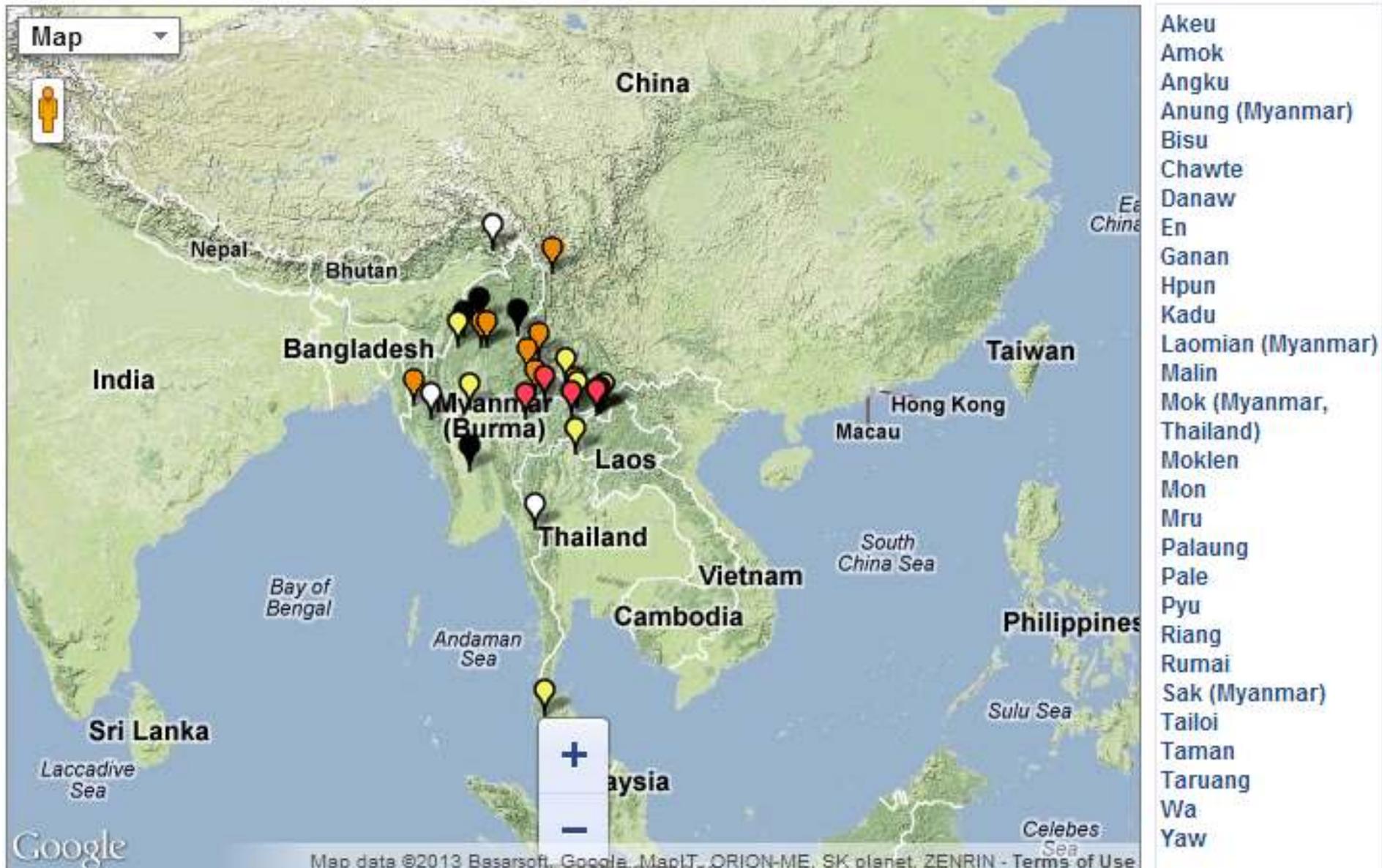
The number of individual languages listed for Myanmar is 117. Of these, 116 are living and 1 is extinct. Of the living languages, 10 are institutional, 34 are developing, 50 are vigorous, 18 are in trouble, and 4 are dying. (Ethnologue online)

Official language: Burmese

Ethnic languages used in some schools

Burmese and ethnic languages as lingua francas at different levels

UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger: 28 languages in Myanmar are endangered

Geographically Myanmar is not isolated, but the central plain is surrounded by hills separating it from adjacent regions (South Asia, Southeast Asia)

Linguistic diversity greater in hill areas than in the plains, but not restricted to these

Shared cultural traits with both SA and SEA

Linguistic history of Burma/Myanmar

Pyu (Tibeto-Burman, extinct since the 12th c.):
ca. 7th century (?) in central Myanmar

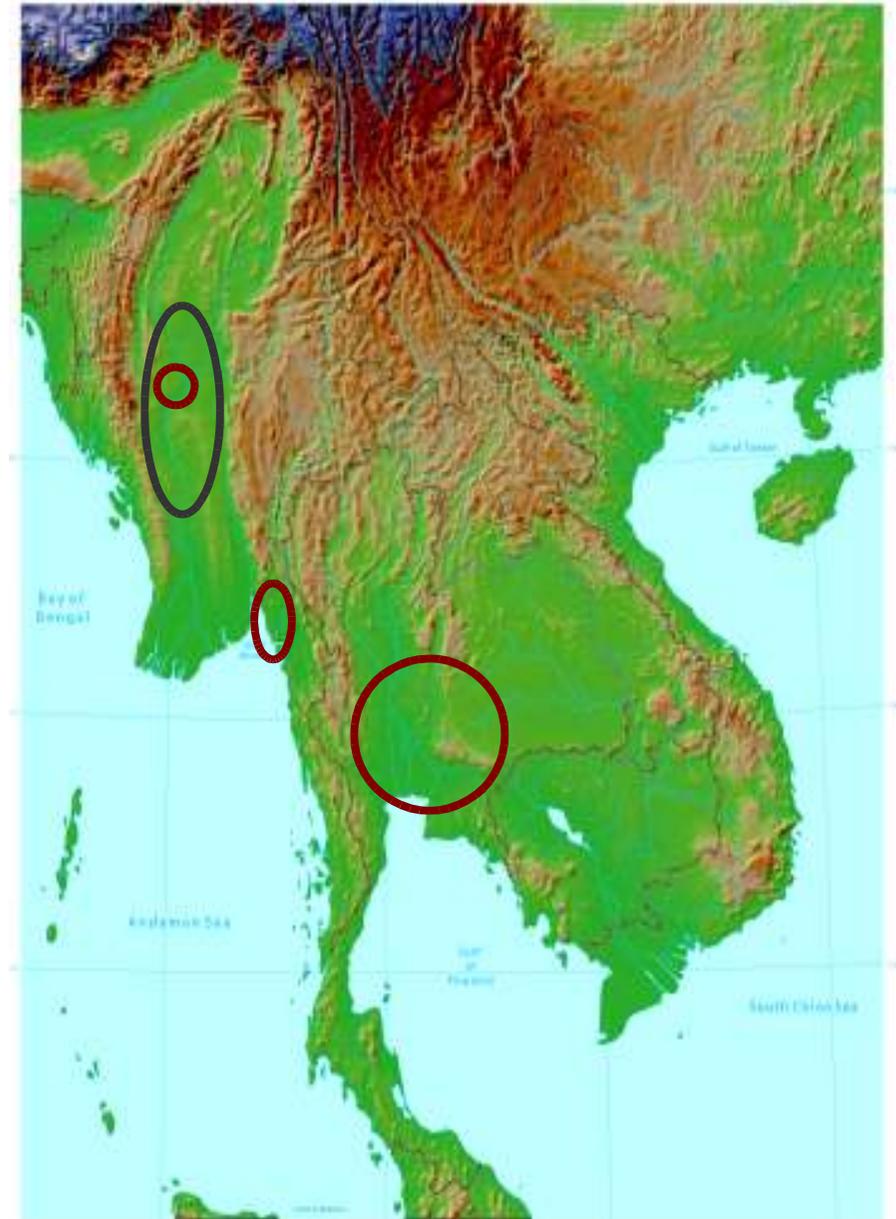
Pyu (Tibeto-Burman, extinct since the 12th c.):

ca. 7th century (?) in central Myanmar

Mon (Austroasiatic):

6th century in Thailand (Dvāravatī)

11th century in Myanmar (Thaton(?), Bagan)

Pyu (Tibeto-Burman, extinct since the 12th c.):

ca. 7th century (?) in central Myanmar

Mon (Austroasiatic):

6th century in Thailand (Dvāravatī)

11th century in Myanmar (Thaton(?), Bagan)

Burmese (Tibeto-Burman):

12th century at Bagan, central Myanmar

*Myazedi Inscription in Pali, Pyu, Mon,
and Burmese (12th century, Bagan)*

Profiles of the languages of Myanmar

Tibeto-Burman - ex. Burmese, Kachin, Kadu:

Verb-final, postpositions, possessor-possessed, RC-N

Subordinate clauses preceding matrix, clause-final subordinators

Finiteness marked by clause-final particles (status/tense)

Use of classifiers

Nuclear verb serialization

Differential object marking (semantically and pragmatically based)

Karen (Pwo, Sgaw, Bwe, Pa-o, etc.):

Verb-medial, possessed-possessor

Prepositions and postpositional relator nouns

RC preceding or following N, other subordinate clauses usually follow matrix

Use of Classifiers

Verb serialization

Tai-Kadai languages - ex. Shan, Khün:

Verb medial, prepositions

No finiteness marking on V

Subordinate clauses usually following matrix

Modifiers follow modified

Use of classifiers

Austroasiatic languages - ex. Mon, Palaung:

Verb medial, prepositions; **Palaung frequently verb-initial**

No finiteness marking on V

Subordinate clauses usually following matrix

Modifiers follow modified

Classifiers not used regularly

Present socio-linguistic and political situation in Myanmar

Burmese only official language, spoken as L1 or L2 by almost all inhabitants
Use of local languages not prohibited, but not officially encouraged
Media only in Burmese (and English)
Use of local languages in some cases as political statement (Mon, Shan, Karen)
Use of local languages by children often discouraged by parents
Use of local languages in some schools officially allowed (Mon, Shan)
Some local languages with long literary tradition, some with literary activity
Local language maintenance through entertainment industry (Karaoke videos)

Many languages still very vital, but use decreasing in most cases

Increasing Burmese influence in vocabulary and grammatical structure

Difficulties in fieldwork in Myanmar

Thai-Myanmar border 2002

Three Pagodas Pass

ဘုရားသုံးဆူ

- Political situation not favorable for work with ethnic minorities
- Visa restrictions (only 7 days in the 1980s and early 1990s, later 28 days)
- Equipment not easily brought to field sites (no video cameras until '90s)
- Many languages spoken in restricted areas (not accessible for foreigners)
- Transport and communication within Myanmar difficult
- Closed land borders

Changing situation 2013

- Easier access to more areas
- Better transport and communication
- Increasing mobile phone coverage
- More widespread internet access, also with mobile phones
- Increasing spread of mass media in Burmese (TV, newspapers)
  - More internal travel, more exchange between ethnic groups
  - Faster and more thorough spread of Burmese as lingua franca

The changing situation of ethnic languages

Ethnic media call for recognition

Monday, 29 April 2013 18:13 | Myat Kyaw Thu

Myanmar's ethnic reporters, editors and publishers are calling for more recognition for the role of ethnic media in the country, and have urged Parliament to address the status of ethnic publications and broadcasting.

Ethnic conference in Strand Hotel in Mawlamyine on April 25, 2013. Photo: Mizzima

At the first conference of its kind in Myanmar—held at the Strand Hotel in Mon State capital Mawlamyine [Moulmein] from April 25 to 27—more than 100 representatives of various ethnic media gathered to exchange views and discuss the difficulties that minority groups face in Myanmar's emerging media sector.

Concluding the conference, the assembled ethnic representatives called for a new media law set at an international standard whereby ethnic media work together with ministries to promote all forms of media in minority regions.

The groups also called for de facto freedom to work in radio and television broadcasting.

Ko Min Latt, the editor of the Mon-based *Than Lwin Times*, told *Mizzima* that ethnic media groups have an insufficient number of reporters, a lack of news sources, and rising costs to deal with.

Other minority journalists addressed the matter of reporting in their own language.

"Many of our people cannot read or write Burmese," said one. "Why would we want to publish in a language that readers or listeners would not understand?"

မွန်စာ မူလတန်း ဖတ်စာနှင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ရေးဆွဲပြုစုပြီးဖြစ်

ယဉ်စုနိုင်း | သောကြာနေ့၊ မေလ ၁၇ ရက် ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ သုတေသန ဘဏ္ဍာရီ၊ ၁၃ မိနစ်

မော်လမြိုင် (မန္တလေး) ။ ကျောင်းချိန်ပြင်ပတွင် မွန်စာပေ သင်ကြားနိုင်ရန် မူလတန်း မွန်မတ်စာ စာအုပ်နှင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်း အချို့ကို ကျွမ်းကျင်သော မွန်ပညာရှင်များနှင့် ပူးပေါင်းပြီး ရေးသား ပြုစုပြီး ဖြစ်ကြောင်း မွန်ပြည်နယ် လူမှုရေးဝန်ကြီး ခေါက်တာလှည့် က ပြောသည်။

မွန်စာ မူလတန်း အောက်အဆင့် (သုတေသန၊ ပထမတန်း၊ ဥတီယတန်း) တို့ကို ပြုစု ပြီးစီးသွားခြင်း ဖြစ်သည်။

"မွန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့က ဦးဆောင်ပြီးတော့ ရေးလူကြီးတွေ တက္ကသိုလ်က ဆရာမတွေ သူနဲ့ကြီးတွေကအစ အကုန်ပေါ်ပြီးတော့ မွန် ပြဌာန်းစာအုပ်အတွက် ရွေးချယ်ကြည့်တယ်။ ပြဌာန်းစာအုပ်အဟောင်းတွေကအစ ပြန်စုပြီးတော့ အားလုံးသဘောတူတဲ့ ပြဌာန်းစာအုပ်ကို အတည်ပြုတယ်။ သူတို့အတည်ပြုတဲ့ ပြဌာန်းစာအုပ်ကို မူလတန်း မတ်စာအုပ်လို ပြန်လုပ်ပြီးတော့ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းပါ တင်လိုက်ပြီ" ဟု ခေါက်တာလှည့် က ပြောသည်။

အတည်ပြုချက် ရရှိပါက မွန် တိုင်းရင်းသားများအတွက် ကျောင်းချိန်ပြင်ပ မွန်စာပေ သင်ကြားရေးကို လာမည့် ၂၀၁၃-၂၀၁၄ ပညာသင်နှစ်တွင် စတင်နိုင်တော့မည်ဟု ဆိုသည်။

တိုင်းရင်းသားစာပေ သင်ကြားရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး အခြေခံပညာမူလတန်းအဆင့်တွင် တိုင်းရင်းသား စာပေကို ကျောင်းချိန်ပြင်ပ၌ သင်ကြားရန်ပြုမည်ဟု ပညာရေးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ခေါက်တာမြအေးက ၂၀၁၂ ခုနှစ် မေလက ကင်းပရီသည့် တိုင်းရင်းသားဘာသာ သင်ကြားရေး အစည်းအဝေး တရပ်တွင် ပြောကြားခဲ့သည်။

ယခု မွန်မတ်စာ စာအုပ်များကို ရေးသားပြုစုရာတွင် အချိန်နည်းပါးမှုကြောင့် စိတ်ကြိုက် ရေးသား ပြုစုနိုင်ခြင်း မရှိသော်လည်း အသင့်တော်ဆုံး မွန်မတ်စာ စာအုပ် တအုပ်ဖြစ်စေရန် ရွေးချယ်ခဲ့ကြောင်း မွန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးက ပြောသည်။

"ပြန်မာ မတ်စာကနေ သာသနာပြုပြီးတော့ မွန်မတ်စာ လုပ်ဖို့ဆိုတာက ထယ်လို့မ ဖြစ်နိုင်ဘူး။ အချိန်ကလည်း သိပ်မရှိတော့ ကျနော်တို့အတွက် အဆင်ပြေနိုင်ဖို့ဆိုရင်တော့ မဆလ ခေတ်က မွန်မတ်စာအုပ်ကို ရေးလိုက်တယ်။ အများက ပြင်စရာရှိ ပြင်စရာရှိတာတွေကို နည်းနည်း ပြန်ပြင်ပြီးတော့ အတည်ပြုလိုက်တယ်" ဟု ခေါက်မတ် ဥက္ကဋ္ဌ ခေါက်တာ မင်းကြည်ဝင်း က ပြောသည်။

မွန်စာပေကို ကျောင်းချိန်ပြင်ပမှာသာ သင်ကြားရန်ပြုသည့်အပေါ် အားရကျေနပ်မှု မရှိဘဲ အစိုးရ စာသင်ကျောင်း များတွင် ဘာသာရပ် တခုအနေဖြင့် သင်ကြားရန် ရရှိရန် ဆက်လက် ကြိုးပမ်းသွားမည်ဟုလည်း ခေါက်မတ် ဥက္ကဋ္ဌ ဆက်ပြောသည်။

ကျောင်းချိန်ပြင်ပ တိုင်းရင်းသားစာပေ သင်ကြားရေး အစီအစဉ်သည် တိုင်းရင်းသား ကလေးငယ်များအတွက် မိခင်ဘာသာစကား တက်မြောက်မှု ထိရောက်မှု မရှိနိုင်ကြောင်း၊ မွန်အသင်းရုံးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ပညာရေးအဖွဲ့အစည်း) နှင့် ဝေ့သိန်း (ခေါ်) နိုင်ဂျွန်ဖွဲ့က ပြောသည်။

"ပြန်မာစာကို တိုင်းရင်းသားတွေ သင်ရမယ်။ တတ်ရမယ်။ ထိုနည်းတူ မိခင်ဘာသာကိုလည်း သင်ကြားရမယ်။ ပြီးတော့ နိုင်ငံတကာဆုံး အင်္ဂလိပ်စာကိုလည်း သင်ဖို့လိုအပ်တယ်။ ဆိုလိုတာက သုံးဘာသာ (ပြန်မာစာ၊ အင်္ဂလိပ်စာ၊ မိခင်ဘာသာ) (Three languages) သင်ကြားမှုနဲ့ ဖြစ်သင့်တယ်။ လိုလားတယ်" ဟု မန္တလေး ပြောသည်။

လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးစ အစိုးရ ကျောင်းစာများတွင် မွန်စာပေ သင်ကြားရန် ရရှိခဲ့ပြီး ဥက္ကဋ္ဌ ခုနှစ်တွင် မွန်ပညာရေး သုတေသနကို ဖွဲ့စည်းပေးကာ မွန်ကျောင်းဆရာများကို နေအပ်ပေးပြီး မူလတန်းအဆင့်တွင် မွန်စာပေကို တရားဝင် သင်ကြားရန် ရရှိခဲ့သည်။

သို့သော် မဆလ အစိုးရလက်ထက် ၁၉၆၂ ခုနှစ်မှ စပြီး မွန်စာပေကို တရားဝင် သင်ကြားရန် မရရှိတော့ဘဲ ကျောင်းအချို့တွင်သာ နားလည်မှု ယူကာ အချိန်ပိုင်းအနေနှင့် အနည်းငယ် သင်ကြားရန် ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၈၈ ခုနှစ် စစ်အာဏာ တစ်ပြန်ပြန်သိမ်းပြီး နောက်ပိုင်းတွင်မူ အစိုးရကျောင်းများ၌ မွန်စာပေ သင်ကြားမှုကို အလုံးစုံ ပိတ်ပင်ခဲ့ကာ လူဦးရေ ၃ သန်းခန့် ရှိသည့် ပြန်မာနိုင်ငံ အောက်ပိုင်းနေ မွန်လူမျိုးများ အခြားတိုင်းရင်းသားများ နည်းတူ မိခင်ဘာသာစာပေ သင်ကြားရန် ဆိတ်သုဉ်းခဲ့ရပြီး ယခုအစိုးရ လက်ထက်တွင် တိုင်းရင်းသား စာပေကို ကျောင်းချိန်ပြင်ပ၌ သင်ကြားရန် ရရှိလာခြင်း ဖြစ်သည်။

Increasing use of local languages in

- Media
- Education
- Telecommunication (SMS, chat, etc.)
- Entertainment

leading to

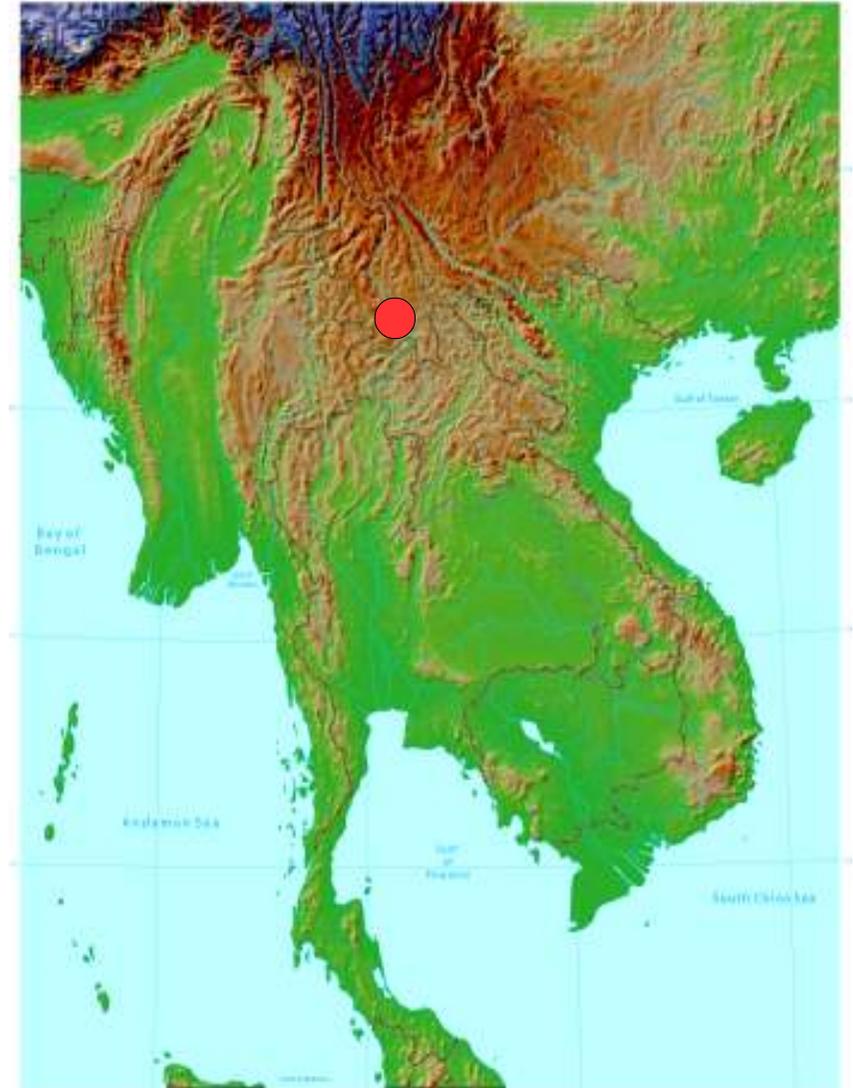
- Increased formalization of languages
- Increased leveling of dialect differences
- Increased convergence with Burmese on the structural and lexical level

Burmanization of Khün (Tai-Kadai, Shan State)

Very close to Lanna (Kammueang) spoken in northern Thailand and Lü spoken in Xishuangbanna (Yunnan), probably originally dialects of the same language. Same script as Lanna and traditional Lü.

Historically and culturally close relation with northern Thailand.

Heavy influence from dominant Shan and Burmese replacing Thai/Lanna influence.

Khün	Gloss	Explanation in Khün	Burmese
<i>p^hõn</i>	result	<i>ʔakyo</i>	<i>ʔatcò</i>
<i>sămk^han</i>	important	<i>ʔaye yàʔ</i>	<i>ʔayè tɛi</i>
<i>níʔyaay</i>	story	<i>hɛ̂ŋ-haaw, ʔapùm</i>	<i>ʔapoun</i>
<i>lûk sít</i>	pupil	<i>təpɛ</i>	<i>dəbé (dəbyí)</i>
<i>ʔatsəcǎn</i>	amazed	<i>ʔaam, ʔâan-ʔɔ</i>	<i>ʔán-ʔô</i>
<i>háan</i>	shop	<i>sêŋ</i>	<i>s^hain</i>
<i>sămdɛŋ</i>	show	<i>pyáʔ</i>	<i>pyá</i>
<i>lótdu</i>	season	<i>ʔuʔtuʔ, yâasi</i>	<i>ʔúdú, yađi</i>
<i>fút</i>	foot	<i>pè</i>	<i>pe</i>
<i>pèk</i>	strange	<i>thusaan</i>	<i>t^hù.s^han</i>
<i>naay câaŋ</i>	mechanic	<i>səlàa câak</i>	<i>sɛʔ-s^həya</i>
<i>sõmlít</i>	succeed	<i>ʔòŋ.myâaŋ</i>	<i>ʔaun.myin</i>

Mon syntax: Burmanization of syntax (Austroasiatic, Mon State)

Increasing verb-final structures in modern prose

Gmail *wù?* *file həkao təŋə tɔ? kəh hət nù pəriəŋ-kəm.klɔm*
Gmail PROX *file* kind some PL MEDL reason ABL NML-secure

swak cɔ.hənɛə ʔəntəray virus toə dɛh hù? kɔ
for prevent danger *virus* SEQ 3 NEG give

ʔəkhon praŋ ra?
permission send FOC

'For security reasons, in order to prevent the danger of viruses, Gmail does not allow some kinds of files to be sent.' (*Guide to using internet*)

Locally dominant languages, e.g. Shan influence in Jinghpaw

Muhse JP   *ɕi-p^he*   *dʒəʔ*   *sa*   *na*   *kun.*
 3SG-OBJ   give   go   FUT   Q

Myitkyina JP   *ɕi-p^he*   *sa*   *ɕək^hun*   *na*   *i.*
 3SG-OBJ   go   CAUS   FUT   Q
 ‘Will you let him go?’

Muhse JP   *ɕi-p^he*   *n-kam*   *dʒəʔ*   *sa*   *ai.*
 3SG-OBJ   NEG-want   give   go   SP

Myitkyina JP   *ɕi-p^he*   *n-kam*   *sa*   *k^hun*   *na*   *ai.*
 3SG-OBJ   NEG-want   go   CAUS   FUT   SP
 ‘I don’t want him to go.’

Shan   *tě*   *hɛy*   *mén*   *kwà*   *há.*
 FUT   give   3SG   go   Q

ʔèm   *k^hɛy*   *hɛy*   *mén*   *kwà.*
 NEG   want   give   3SG   go

Burmese varieties

Burmese (Upper Myanmar)

ʔəme   *θá-go*   *zè*   *θwà*   *k^hàin-dε.*
mother   son.DEP-OBJ   market   go   order-NFUT
'The mother allows/tells her son to go to the market.'

Burmese (Lower Myanmar)

ʔəme   *θá-go*   *zè*   *θwà*   *k^hàin-dε.*
mother   son.DEP-OBJ   market   go   order-NFUT
'The mother tells her son to go to the market.'

Burmese (Lower Myanmar)

ʔəme   *θá-go*   *zè*   *pè*   *θwà-dε.*
mother   son.DEP-OBJ   market   give   go-NFUT
'The mother allows her son to go to the market.'

Burmese (Mon State)

θwà mə-pyò-t^hí-dó-bù.
go NEG-speak-touch-CONTR-NEG

Mon

pèh hù? t^hèh ʔa hɔm ra?
2SG NEG touch go speak FOC

Burmese (Standard)

mə-θwà-yá-dó-bù.   **or**   *θwà-zəya mə-lo-dó-bù.*
NEG-go-get-CONTR-NEG   go-GRNDV   NEG-need-CONTR-NEG

‘You don’t have to go to tell him anymore.’

Burmese (Mon State)

tɕəŋɔ   *θwà*   *mə-t^hí-bù.*
1SG.M   go   NEG-touch-NEG

Mon

ʔua   *ʔa*   *hùʔ*   *tèh.*
1SG   go   NEG   touch

Burmese (Standard)

tɕəŋɔ   *mə-θwà-daʔ-p^hù.*
1SG.M   NEG-go-able-NEG

‘I don’t know the way.’

→ Speakers of Southern Burmese living in Yangon try to avoid *t^hí*-construction:

tɕəŋɔ   *θwà*   *mə-taʔ-p^hù.*
1SG.M   go   NEG-able-NEG

Fieldwork in Myanmar - new possibilities

Improved over past few years

- Better equipment can be brought to field sites
- Better communication enables access to more speakers
- More publications (incl. mass media) in more languages
- New areas open to research, e.g. Lao speakers in Kayin State

Lao/Isaan-Mon/Myanmar connections?

Lao speaking communities in Chaunghnakhwa, Kayin State

- 11 villages with Lao/Isaan speaking population
- Lao temples in the villages
- Settled in the area since “the British time”
- Originate in Isaan
- Speakers, also younger generations, fluent in Lao and Burmese, many also Thai
- Little (no?) Burmese influence in Lao, also in young speakers
- Culturally adapted to Myanmar, but retain some Lao traditions (*somtām* and sticky rice eaten “sometimes”)

Lao-Thai-Mon literature: Sangsinchai and Sangada

the boy with the conch and ivory bow

Sangsinchai exists in different Thai versions:

1. *Kloon suat* (prayer poem) - complete story in rhyming verses
2. *Lakhoon duekdamban* (musical theater) - only parts of the story in rhyming verses
3. *Lakhoon nook* (theater performed by men) - royal composition of parts of story

Different Lao (and Isaan) versions of *Sangsinsai* in traditional (non-rhyming) Lao verses; most important 16th century poem by Pang Kham; more extensive than Mon and Thai versions; considered one of three master pieces of Lao literature

Different Mon versions of *Sangada*, at least two in print

Presumably editions of palm leaf manuscripts (yet to be located)

Composed in rhyming verses (traditional Mon style)

สังขศิลป์ขยกลอนสวด

ยานี่ :-

ข้าไหว้พระสรรเพชญ์	ทั้งสมเด็จพระศาสดา
เที่ยวไปรดสักวโนสงคา	ให้รอกจากซึ่งบ่วงมาร
ข้าไหว้พระธรรมเจ้า	ทุกคำเข้าบ่วงวาย
สวดสักท้าวทั้งหลาย	ให้ข้าพ้นจากทุกขา
ข้าไหว้ทั้งพระสงฆ์	ทั้งพระองค์ทรงศีลา
คังชาศีสังขาร	อันลวงเข้านิฏพาน
ยกมือประนมนิ้ว	เหนือหว่างคิ้วคังพิษฐาน
ขอให้ได้นิฏพาน	ให้รอกจากซึ่งทุกขา
ข้าไหว้คุณอาจารย์	อีกคุณแทนอุบ้ชฌาย์
บิคาทั้งมารคา	เลี้ยงรักษามาช้านาน
ขอให้บุญญาข้า	ไปเมื่อหน้าเรื่องชัชวาล
ทรงไกรบัญญัติสถาน ^(๑)	ให้ใหญ่ยิ่งพันประมาณ
ขอให้บริบูรณ์	กว่าจะดับสูญได้นิฏพาน
มันคงแก่โพธิญาณ ^(๒)	ให้คลอกรอคันปลาย
สารพันให้ประกอบ	ทั่วรอบคอบกว่าทั้งหลาย
นึกใดคังใจหมาย	ให้ทิพย์พูนเกิดมา

(๑) ฉบับสมุคข์อเขียนว่า วิคกสถาน
 (๒) .. .. โภชณทิญาร

๒

สังขศิลป์ขย

ข้าขอแต่งบทกลอน	นียายมอญแต่ก่อนมา
เรื่องราวานานกว่าคร่ำ ^(๑)	นานนักหนามาก่อนไกล
สมุคข์สูญหาย	เพราะวุ่นวายเสียเมืองใหญ่
บทกลอนข้าจำได้	ผูกเอาไว้เป็นนียาย
ข้าคักแปลงแต่งประสม ^(๒)	.....
.....	.....
แต่พอเป็นราวเรื่อง	อ่านเนืองเนืองท่าน ไม่ชม
ท่านผู้ช่วยประสม	อย่าหนักท้าวเจ้าเลย
บทกลอนไม่สู้ดี	ไม่ถ้วนดีเพราะไม่เคย
อย่าว่าข้าเจ้าเลย	ผู้ฟังเอ๋ยขออภัย

สุรางคนางค์ :-

ยังมีภารา อุลุมคข์ญจาล มีมาแต่ไร ครอบครองกรุงศรี
 บุรีนั้นใหญ่ หมู่พวกพลไพร่ อเนกคนานา
 ราชเอาโก กุศราชโม อังมีพญา ชื่อท้าวกุศราช
 อาจจะพรรณนา เธอครองภารา สุขเกษมเปรมปรีดี

(๑) ฉบับสมุคข์อเขียนว่า ครอบคร่ำ
 (๒) ความตอนนี้เจ้าใจว่าผู้เขียนคอกกลอนผิด เมื่อเขียนลงในสมุคข์แล้ว
 จะลบออกก็ไม่ได้จึงทิ้งทิ้งจะคุมองงาน เธอปล่อยให้ลอส ๆ อยู่อย่างนี้
 แล้วขึ้นคันทบใหม่

ကွံင်ထံက်ကလီု
ဒွါပိလောဝ်
ဂုန်ကျာ်ဂမၠိုင်
အဲမလောဝ်ကာ

တဲပင်ယိုဝ်းသိုတ်
လယုင်လဝ်စိုတ်
ဟွံတိုင်မွှော်ကိုတ်
ဟံုတြာတသိုတ်၊

ကိုလာဲလေင်အိုတ်
ပြဲလောန်အဆတ်
အဲလောဝ်တုဲအံ
ဖျိုင်စေတုာ်မဲ

ကိုဟောံပိုတ်ညိ
တိုင်ဂုန်ရတ်ပိ
ဗွဲကြံဒမိ
ဗွဲဒးရးစိ၊

ဂုန်ခပ်တြဲသံ
တုကောင်စံဖျန်
အဲဒိုက်လောဝ်ပျိုင်
အရီုယုသင်

ပလဝ်မွှော်ကိုတ်
တိုင်ဂုန်ပြဲသိုတ်
လယုင်လဝ်စိုတ်
ညံင်ဂမြင်ဗိုတ်၊

အဲပြေင်လဝ်ဂ္ဍိ
တိုင်လင်ကာဗွဲ
ဟိုလဝ်လိက်မဲ
ပဲရးဟံသာ

သီရိဝါကျ
ဗွဲလောင်ဆန္ဒ
ပဲရးမည
ပြာကတ်ဂတာ။

စးနရာဂ
အဲဒိုက်လောဝ်ဟောင်
ဖိုအဲလောဝ်စိ
အန္တရာဲဆက်စို

ကိုလေသအိုတ်
ပြေင်လဝ်စရိုတ်
ရတ်ပိပြဲသိုတ်
လီုလက်ကိုတ်၊

Phonemic Transcription

1 *kəbɔŋ thɔk kəlp*   tɔə pɛŋ yɛ sətɔt
kwèə pɔə? ləŋò   ləyɔŋ lò cɔt
kùn kyac kəmyàŋ   pənaŋ taŋ bɔ?kɔt
ʔuə mə ləŋò kla   hɔ? khra təsɔt
2 *kùn thò tərao sɔʔ*   paʔ lò bɔʔkɔt
tao kəniəŋ cɔʔ phəɸun   taŋ kùn pɔə sətɔt
ʔuə ɸoc ləŋò pəŋɔŋ   ləyɔŋ lò cɔt
ʔəpəyaʔ sɛŋ   ɲòŋ kəmrɛŋ pɔt
3 *cəɸah nù rɛəkɛʔ*   kiʔlɛsaʔ ʔɔt
ʔuə ɸoc ləŋò hiəŋ   priəŋ lò cəɔt
phɔ ʔuə ləŋò ciʔ   rət pɔə? pɔə sətɔt
ʔəntəɔy chɛk cɔh   ləŋim lək kɔt
4 *kɔ ləy lòŋ ʔɔt*   kɔ hom plɔt ɲiʔ
pɔə lòn ʔəchɔt   taŋ kùn rət pɔə?
ʔuə ləŋò toə ʔao   pùə krao təmliʔ
phyɔŋ cetəna mùə   pùə tèhrèh ciʔ
5 *ʔuə priəŋ lò həŋiʔ*   sɔəpəʔ wèəkyaʔ
taŋ ləŋka plòə   pùə ləmìəŋ chəntɛʔ
hɔm lò lòc mùə   pəɸcə rɛh mònɲɛʔ
pəɸcə rɛh hɔŋsa   prakɔt hətəʔ

Transliteration

kɔbɔn thɔk kaluiw   tay paŋ yuiw stuit
dwā pi lɔow   payuŋ law cuit
gun kyāk gamyuiŋ   pñān tuiŋ mboʔkuit
ʔay ma lɔow klā   hwaʔ khrā tasuit
gun dhaw trao swaʔ   pa law mboʔkuit
tū kneŋ cwaʔ phɸun   tuiŋ gun pray stuit
ʔay ɸik lɔow pñuŋ   layuŋ law cuit
ʔarīyya saŋ   ñɔn gamraŋ buit
cɸah nū rāga   kilesa ʔuit
ʔay ɸik lɔow heŋ   preŋ law caruit
phuiw ʔay lɔow ci   rat pi pray stuit
ʔantarāy chak cah   lñim lak kuit
kuiw lāy leŋ ʔuit   kuiw hom pluit ñi
pray lon ʔachat   tuiŋ gun rat pi
ʔay lɔow tuy ʔau   bway krau damli
phyuŋ cetnā mway   bway daɸraɸ ci
ʔay preŋ law gñi   sīri wākya
tuiŋ laŋkā blay   bway lmeŋ chanda
huiŋ law lik mway   pɸay raɸ maña
pɸay raɸ haŋsā   prākat gata

Sangada

I will tell a story that happened in the land of the Mon, in the country of the Hamsa Swan. The story has been told before, composed by other people long time ago.

Because many years have since passed, the verses have become corrupted, the memory of the story vague. The words have become confused, the rhymes broken. Therefore I want to compose it again, to restore the old poem.

I shall write down the story in new verses. My heart is set on the task, my attention shall not quiver and drift.

Sangsinchai

I will compose a poem, a Mon tale of the old days, an old story, that has become worn and defect over the years.

The books were lost in the turmoil after the loss of the big city. The verses, though, I remember well. I will put them together again, to make the story known. I will adorn the verses, just enough to make the story flow.

If you read the poem and don't like it, please, knowledgeable reader, help to make the verses smooth, don't accuse me. The verses are not perfect, not as good as they could be. This is because I have never before composed a poem, so be lenient and forgive my weakness.

Introduction typical Mon style:

The story has been written before, but the verses have become corrupted, so the author rewrites them and makes them complete again.

Not usually found in Thai literature, where the text starts with a *bot way khruu* before telling the plot.

This suggests that the Thai *kloon suat* of *Sangsinchay* is indeed composed in Mon style, but using Thai verses (mostly *surangkhaang*, but also *chabang*, *yaani* and others), which are similar to Mon, but with different rhyme patterns. The Mon text seems to be composed in a single verse style.

No similar introduction is found in the Lao (Isaan) version, which is composed in traditional non-rhyming Lao verses.

Sangada

There was a town, a big land, prosperous and good. Velukaccā was its name. Woodcarvings adorned the houses, and windows of melted gold. The palace was decorated with gemstones, a truly noble place. A crystal cave was there, shining like the sun. The palace in the park was made of gold, surrounded by white elephants, pure like jasmine petals. The buildings were all arranged in perfect order. Light-footed horses trotted daringly and straight. Soldiers carrying lances and swords stood lined up on every side of the city wall. Many tongues were spoken, all languages were heard, the place was filled with Chinese and Haw, Siamese, Mon, and Burmese, Indian, Chin, and Parsi. Wells and ponds were abundant in all quarters of the city.

Sangsinchai

There was a city, Pañcāl it was called, it had existed as long as memory went back, prosperous and big. King Kuśarāj reigned there, and the people were happy and content. Layfolks and monks, priests all over the land lived in happiness. Rich Ferenghis, Indians and Khom, Burmese and Mon, Yuan Lao and Lawa, people from Lanka were to be seen all over the city. Business and religious practices, magic powers and Yogis were abundant, many people came visiting, making the city a cheerful place. palaces and gold treasuries more than anywhere else, and strong soldiers on elephants and horses and bulls. Trade was good, with ships and wagons relentlessly moving in and out. The kings palace was beautiful beyond comparison, of heavenly rather than earthly splendor. The houses and shops were arranged in perfect lines, as were markets and bazaars. The roads were made of hard bricks, covered with clean white plaster. A drum tower was in the center of the city.

<i>Detail</i>	<i>Mon</i>	<i>Thai</i>	<i>Lao</i>
<i>City</i>	Velukaccā	Pāñcāl	Peñcāl
<i>Hero</i>	Saṅgadā	Saṅkh Śilpjay	Saṅkh Silpjay
<i>Father of hero</i>	King Senāgutta	King Senāguṭ, son of Kuśarāj	King Kusarāj
<i>Mother of hero</i>	Devīpadma	Pradum	Nān Lun
<i>Sister of king</i>	Pāladevī	Kesarasumaṇḍā	Sumundā
<i>Sister is abducted by</i>	Akāy Bala, ghost	Kumbhaṇḍ, ogre	Kumband, ogre
<i>King becomes</i>	ascetic	Buddhist monk	Buddhist monk
<i>Seven maidens are</i>	poor farmers' daughters	poor farmers' daughters	princesses of Campā
<i>Mother of lion-boy</i>	servant, no name	servant, Kraisara	first queen of Kusarāj, Candā

The Mon and Thai texts clearly state that *Sangada/Sangsinchay* is an old Mon legend.

The Thai *kloon suat* indicates that the text is written by someone who “remembers” the story after the books had been lost during the destruction of Hamsavati (Pegu) in 1757. This suggests that the author of the Thai text was a Mon refugee in the 18th century. He had good knowledge of Thai literature, though, so maybe he was rather a Mon resident of Thailand.

No connection with a Mon origin is made in later compositions and editions of the story in Thailand.

The theater plays are believed to be “based on a traditional popular folktale widespread in central and northeastern Thailand” (Naamanukrom Wannakhadi Thai, 2005).

Lao version more independent in style and content, but in some respects the Thai text is closer to the Lao than to the Mon version.

Lao versions dating to at least the 16th century (Pang Kham), no dates available for Mon and Thai versions.

Origin: Local legend popular in different places? Mon legend brought to Thailand and Laos? Lao legend brought to Monland? Connection with Lao villages in Kayin State?

Conclusions about Thai-Mon literary connections

It is not known whether there was a (substantial) Mon speaking population in Thailand during Sukhothai and early Ayudhya periods, but this seems possible.

Not much is known about the (cultural) connections between Thailand and the Mon kingdom of Pegu before the Burmese invasion, but a certain degree of exchange is suggested by shared literature and other cultural items.

There are some hints suggesting that Mon speakers in Thailand were active in spreading literary texts in both directions. These speakers may in some (or most?) cases have been monks (the traditional authors in Mon society).

The authors of the translations must have been fluent and well versed in both languages, including the literary style. This suggests intimate contacts and exchanges over a long time in little centralized states.

Where to go from here?

- Increased access to more areas in Myanmar opens up possibilities to explore more linguistic and cultural connections
- These connections will probably show that Myanmar is an integral part of SEA
- A better understanding of cultural and linguistic connections and shared features and traditions leads to a better integration of SEA as a living space of different populations
- One important factor leading to a better understanding is the knowledge of each other's languages, traditions and histories

Challenges for fieldwork

Still not easy:

- Visa restrictions to 28 days
- Still many restricted areas
- Cooperation with local institutions restricted or impossible

Increasing complexity of contact situations

- Increasing mixing of linguistic systems
- Increasing difficulty to establish direction of influence

Increasing recognition of local languages

- Increasing literacy → increasing formalization → increasing leveling
  - Increasing importance of standard variety vs. local dialects
- Decreasing diversity of languages and linguistic structures**

Time for a break - thank you for your attention!

